

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

PaedDr. Jana Humeníková

Vybrané slová interaktívne a hravo

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov 2012

Vydavatel':	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor OPS/OSO:	PaedDr. Jana Humeníková
Kontakt na autora:	Základná škola, Školská 389, Sačurov, janah66@gmail.com
Názov OPS/OSO:	Vybrané slová interaktívne a hravo
Rok vytvorenia OPS/OSO:	2012
Odborné stanovisko vypracoval:	Mgr. Darina Bartková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov projektu Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnanancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

slovenský jazyk a literatúra, zvuková rovina jazyka a pravopis, vybrané slová, príbuzné slová, interaktívne cvičenia, prezentácie, Hot Potatoes, Word, Excel, PowerPoint, ActivInspire, interaktívna tabuľa, počítač

Anotácia

Informačné a komunikačné technológie sa v súčasnej škole stávajú neoddeliteľnou súčasťou edukačného procesu. Ich uplatnením v edukačnom procese sa žiaci pri získavaní vedomostí zároveň naučia pracovať s interaktívnou tabuľou, obsluhovať počítač či využívať internet.

Cieľom tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti edukačnej praxe je predložiť námety interaktívnych cvičení a prezentácií vhodných na precvičenie, upevnenie i preverenie pravopisu vybraných slov vytvorených v aplikačných programoch MS Office Word, Excel, PowerPoint, v programe Hot Potatoes a v programe ActivInspire.

OBSAH

Úvod	
1 OPIS OPS VYBRANÉ SLOVÁ INTERAKTÍVNE A HRAVO	6
1.1 Kontext a rámec	6
1.2 Špecifikácie cieľovej skupiny	6
1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS	7
1.4 Vymedzenie kompetencií	7
2 PODROBNÝ OPIS OPS VYBRANÉ SLOVÁ INTERAKTÍVNE A HRAVO	8
3 VYBRANÉ SLOVÁ V ŠVP ISCED 1	9
4 NÁMETY INTERAKTÍVNYCH CVIČENÍ ZAMERANÝCH NA VÝUČBU	
VYBRANÝCH SLOV	10
4.1 Motivačná časť vyučovacej hodiny	10
4.2 Expozičná časť vyučovacej hodiny	13
4.3 Fixačná časť vyučovacej hodiny	14
4.4 Diagnostická a klasifikačná časť vyučovacej hodiny	24
Záver	29
Zoznam bibliografických zdrojov	30
Zoznam príloh	31
Zdroje obrázkov	32
Prílohy	33

ÚVOD

Cieľom tejto osvedčenej pedagogickej skúsenosti edukačnej praxe (OPS) je predložiť námety interaktívnych cvičení pripravených na výučbu slovenského jazyka a literatúry vo 4. ročníku v tematickom celku Zvuková rovina jazyka a pravopis - Vybrané slová a ich využitie v motivačnej, expozičnej, fixačnej alebo diagnostickej časti vyučovacej hodiny.

Keďže učivo o vybraných slovách patrí nielen k najnáročnejším v primárnom vzdelávaní, ale aj k časovo rozsiahlejším, snažíme sa žiakom čo najviac spestriť vyučovacie hodiny striedaním učebných metód a foriem práce. K inovácii vyučovania nám významne napomáha využívanie interaktívnych cvičení, prezentácií, predvádzacích zošitov či testov.

Všetky námety interaktívnych cvičení sme v OPS rozdelili do štyroch častí vyučovacej hodiny – motivačnej, expozičnej, fixačnej a diagnostickej. V motivačnej časti vyučovacej hodiny predkladáme námety troch časovo nenáročných interaktívnych cvičení – krížovka bez tajničky, motivačný text a zoraďovacie cvičenie. Všetky tieto cvičenia sú pripravené v programe Hot Potatoes. V expozičnej časti popisujeme využitie jedného cvičenia pripraveného v aplikačnom programe MS Office Word kvôli lepšej názornosti pri vysvetľovaní významov zvukovo rovnakých a podobných dvojíc slov s i/í a y/ý po obojakých spoluhláskach. Vo fixačnej časti využívame najviac interaktívnych cvičení na precvičenie a upevnenie pravopisu vybraných slov. Preto v tejto podkapitole predkladáme námety deviatich interaktívnych cvičení, ktoré využívame na upevnenie jednotlivých radov vybraných slov (prezentácie typu Ukrytý obraz), na precvičenie pravopisu samotných vybraných a príbuzných slov (prezentácie Kopýtko, Balóny, cvičenie Dumbo) i vo vetách (cvičenia Zvonilka, Pytačky, prezentácia Jesenné listy). Veľmi radi v praxi využívame aj interaktívne cvičenia typu "Nájdi chyby" - Find-it vytvorené v programe Hot Potatoes pri cvičných diktátoch (cvičenie V zoologickej záhrade). V závere tejto podkapitoly predkladáme predvádzací zošit Vybrané slová vytvorený v programe ActivInspire, s ktorým môžeme pracovať pri súhrnnom opakovaní vybraných slov na jednej vyučovacej hodine (využijeme celý zošit) alebo na niekoľkých hodinách (využijeme len niektoré stránky zošita). V diagnostickej a klasifikačnej časti vyučovacej hodiny pracujeme so štyrmi typmi interaktívnych cvičení a prezentácií:

1. interaktívne cvičenie pripravené v programe MS Office Excel (cvičenie Vybrané slová), v ktorom máme naprogramovanú tabuľku s vyhodnotením cvičenia (pri diagnostike ju ukryjeme),

2. interaktívne cvičenie pripravené v programe MS Office Word (cvičenie Vybrané slovíčka), ktorého správnosť musí vyhodnotiť učiteľ sám,

3. interaktívne prezentácie so záverečným hodnotením (prezentácia Vybrané slová s Garfieldom), ktoré sú medzi žiakmi veľmi obľúbené,

4. interaktívny kvíz pripravený v programe Hot Potatoes (cvičenie Kvíz), v ktorom program percentuálne vyhodnotí správnosť vypracovania kvízu.

Príprava uvedených interaktívnych cvičení je pre učiteľa časovo náročná, no takto pripravené vyučovacie hodiny pomôžu žiakom hravo, zaujímavo a ľahšie zvládnuť pravopis vybraných slov.

1 OPIS OPS "VYBRANÉ SLOVÁ INTERAKTÍVNE A HRAVO"

Učivo o vybraných slovách v predmete slovenský jazyk a literatúra patrí k najnáročnejším v primárnom vzdelávaní. Osvojiť si pravopis vybraných aj príbuzný slov, vedieť použiť vybrané slová nielen izolovane, ale aj v slovných spojeniach a textoch, pri tvorbe vlastných textov, v komunikačnej situácii nie je pre žiakov vôbec jednoduché. Hlavným cieľom tejto OPS je pripraviť zaujímavé vyučovacie hodiny s využitím interaktívnej tabule i počítača, motivovať žiakov k učeniu sa, prekonať počiatočné "pravopisné prešľapy" a hravým spôsobom si postupne osvojiť pravopis vybraných a príbuzných slov.

OPS predkladá námety interaktívnych cvičení zameraných na výučbu vybraných slov v jednotlivých etapách edukačného procesu, ktoré sú vytvorené v aplikačných programoch MS Office Word, Excel, PowerPoint a Hot Potatoes. Predvádzací zošit Vybrané slová je vytvorený v programe ActivInspire. S týmto predvádzacím zošitom môžeme pracovať na jednej vyučovacej hodine, ale aj na viacerých hodinách (výber niektorých stránok).

1.1 Kontext a rámec

OPS "Vybrané slová interaktívne a hravo" je zasadená do:

Typ školy: základná škola, primárne vzdelávanie

Východiská: predpokladom k úspešnému využitiu tejto OPS sú základné zručnosti pri práci s počítačom, s interaktívnou tabuľou či využívaním internetu. Všetky interaktívne prezentácie a cvičenia je možné spustiť na interaktívnej tabuli alebo v osobnom počítači prostredníctvom ľubovoľných internetových prehliadačov. Pri uložení cvičení a prezentácií do počítača alebo na ľubovoľné médium nie je potrebné pripojenie k internetu. Autorský program ActivInspire je špeciálny softvér na tvorbu predvádzacích zošitov – flipchartov pre interaktívnu tabuľu. Ak škola nemá zakúpenú licenciu na program ActivInspire, prehliadač dá sa voľne stiahnuť na stránke: <u>http://support.prometheanplanet.com/server.php?show=nav.24378</u> Na tejto stránke sa bezplatne a bez problémov zaregistrujete.

1.2 Špecifikácie cieľovej skupiny

OPS je určená pre:

Kategória pedagogických zamestnancov: učiteľ

Podkategória: učiteľ pre primárne vzdelávanie (1. stupeň základnej školy)

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Škola, ročník: základná, štvrtý

Vyučovací predmet: slovenský jazyk a literatúra

Tematický celok: Zvuková rovina jazyka a pravopis. Vybrané slová.

1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS

Hlavným cieľom je:

- vedieť rozoznať a vymenovať obojaké spoluhlásky,
- vedieť, že po obojakých spoluhláskach píšeme i/í alebo y/ý
- vedieť definíciu vybraných slov
- vedieť, v ktorých slovách sa po obojakých spoluhláskach píše i/í y/ý
- vedieť uplatniť pravopis aj v príbuzných slovách
- vypísať vybrané aj príbuzné slová z textu
- vedieť rozlíšiť význam zvukovo rovnakých a podobných dvojíc slov s i/í y/ý po obojakých spoluhláskach
- použiť vybrané slová vo vetách

Čiastkové ciele sú:

- čítať s porozumením
- koordinovať prácu v skupinách
- uplatňovať inovatívne metódy a formy pri vyučovaní slovenského jazyka a literatúry
- venovať pozornosť využívaniu IKT vo vyučovacom procese primárneho vzdelávania

1.4 Vymedzenie kompetencií

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

- zapamätať si základné informácie a vedieť ich využiť v praxi
- v písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu určenú pre 3. 4. ročník ZŠ
- obsluhovať technické zariadenia
- vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovať ich a využiť
- dokázať primerane veku aktívne vyhľadávať informácie na internete
- naučiť sa verejne prezentovať a obhájiť vlastný názor
- spájať učenie sa s hrou
- aktívne sa zapájať do vyučovacieho procesu

2 PODROBNÝ OPIS OPS "VYBRANÉ SLOVÁ INTERAKTÍVNE A HRAVO"

"Ak chceme "byť múdri" a rozumieť zmenám, ktoré sa okolo nás dejú v informačnej spoločnosti a vedieť používať informačné a komunikačné technológie v prospech personálneho a aj spoločenského rozvoja, potom sa vzdelávanie sa musí stať súčasťou nášho ľudského bytia od narodenia až do neskorej staroby." (Brestenská et al., 2009, s. 5)

Vybavenosť škôl kvalitnými najmodernejšími informačno komunikačnými technológiami (IKT) zvyšuje nároky na prípravu a ďalšie vzdelávanie sa učiteľov, u žiakov vzbudzuje prirodzenú zvedavosť a záujem o nové technológie. Popri získaných vedomostiach sa tak na hodinách slovenského jazyka a literatúry naučia pracovať aj s interaktívnou tabuľou, počítačom, využívať internet.

"Každý učiteľ si môže vyučovacie hodiny modernizovať podľa svojich predstáv, pretože nie je, a najmä v súčasnosti, ničím obmedzovaný." (Palenčárová J., Kesselová J., Kupcová J., 2003, s. 55)

Opis významného problému

Využitím OPS v edukačnej praxi pri vyučovaní slovenského jazyka sa uviedli inovatívne metódy a formy do vyučovania, zvýšil sa záujem žiakov o dianie na vyučovacej hodine, názornosť, pri hre si žiaci neuvedomovali, že sa vlastne učia.

Opis pozorovateľných alebo skrytých príčin

Faktormi, ktoré môžu spôsobiť pri vyučovaní problém, sú:

- pripojenie na internet pri uložení cvičení a prezentácií do počítača alebo na ľubovoľné médium sa dá tomuto problému vyhnúť;
- nezakúpená licencia na program ActivInspire prehliadač sa po zaregistrovaní dá voľne stiahnuť na stránke: <u>http://support.prometheanplanet.com/server.php?show=nav.24378</u>

Odporúčaná metodológia

OPS pozostáva zo sedemnástich interaktívnych cvičení a prezentácií:

- siedmich interaktívnych cvičení vytvorených v programe Hot Potatoes,
- dvoch interaktívnych cvičení vytvorených v aplikačnom programe Word,
- dvoch interaktívnych cvičení vytvorených v aplikačnom programe Excel,
- piatich interaktívnych prezentácií vytvorených v aplikačnom programe PowerPoint,
- jedného predvádzacieho zošita vytvoreného v programe ActivInspire.

K interaktívnym prezentáciám a cvičeniam, ktoré využívame v diagnostickej časti vyučovacej hodiny sú vypracované aj klasické pracovné listy.

Potrebné pomôcky a prostriedky

Pri využívaní OPS vo vyučovaní sú potrebné:

- interaktívna tabuľa s dataprojektorom a notebookom
- počítače s pripojením na internet
- tlačiareň pre tlač pracovných listov

3 VYBRANÉ SLOVÁ V ŠTÁTNOM VZDELÁVACOM PROGRAME ISCED 1

Prvý stupeň základnej školy tvoria 1. až 4. ročník. Záväzným dokumentom je Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike, ISCED 1 - primárne vzdelávanie.

Štátny vzdelávací program (ŠVP) stanovuje povinné vyučovacie predmety, ktoré sú začlenené do jednotlivých vzdelávacích oblastí. V rámci svojho školského vzdelávacieho programu si každá škola môže vytvoriť aj vlastný vyučovací predmet (využitím voľných - disponibilných hodín). Okrem vyučovacích predmetov sú zavedené prierezové témy, ktoré sa prelínajú všetkými vzdelávacími oblasťami.

"Slovenský jazyk má primárne a nezastupiteľné miesto vo vyučovacích predmetoch, pretože vytvára predpoklady na zvládnutie ďalších vyučovacích predmetov. Základnou funkciou vyučovania slovenského jazyka na 1. stupni základnej školy je naučiť žiakov spisovnú podobu materinského jazyka, osvojiť si správny pravopis a gramatiku a najmä rozvíjať vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti, a to na úrovni ústnej i písomnej." (Mancová, M., Štefeková K., 2011, s. 2)

Učivo o vybraných slovách je v ŠVP pre 1. stupeň základných škôl zaradené do 3. a 4. ročníka. V 3. ročníku, skôr ako si žiaci osvoja jednotlivé rady vybraných slov, naučia sa deliť spoluhlásky na tvrdé, mäkké a obojaké. Žiak vie rozoznať a vymenovať obojaké spoluhlásky. Vie, že po obojakých spoluhláskach píšeme i/í alebo y/ý. Obsah učiva spočíva v ovládaní vybraných slov po jednotlivých obojakých spoluhláskach (okrem spoluhlásky f), odvodzovaní a tvorení príbuzných slov. Žiak si postupne osvojuje pravopis vybraných slov. Vie, v ktorých slovách sa po obojakých spoluhláskach píše i/í - y/ý. Vie uplatniť pravopis aj v príbuzných slovách a používať vybrané slová nielen v izolovaných slovách, ale aj v iných slovných spojenia a textoch. Frazémy s vybranými slovami dokáže využívať v komunikačnej situácii. Vybrané slová vie používať nielen v pravopisných cvičeniach, nácvičných a kontrolných diktátoch, ale najmä pri tvorbe vlastných textov a uplatňovať ich v medzipredmetových vzťahoch - vlastiveda, prírodoveda...

V 4. ročníku sa žiaci oboznámia s pravopisom ďalších vybraných a odvodených slov. Utvrdia si pravopisné návyky v už prebratých vybraných slovách a nacvičujú nové vybrané a odvodené slová. Rozšíria si pravopisné zručnosti v písaní geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske (Michalovce – Myjava...), v písaní rovnako alebo podobne znejúcich slov (bydlo – bidlo, dobývať – dobíjať...). Učivo gramatiky je prepojené s učivom slohovým. Žiaci dokážu využívať vybrané slová pri slohových témach: opis, inzerát, rozprávanie.

4 NÁMETY INTERAKTÍVNYCH CVIČENÍ ZAMERANÝCH NA VÝUČBU VYBRANÝCH SLOV

V ŠVP je v Rámcovom učebnom pláne pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským vo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia určených dvadsaťšesť povinných hodín pre predmet slovenský jazyk a literatúra a šesť hodín pre predmet prvý cudzí jazyk. V Základnej škole, Školská 389, Sačurov sme vypracovali dva školské vzdelávacie programy pre 1. stupeň – ŠkVP A a ŠkVP B. V Školskom vzdelávacom programe pre 1. stupeň "Moderne a hravo v našej škole" A sme sa v metodickom združení dohodli z celkového počtu dvadsiatich voľných hodín deväť hodín vyčleniť pre vyučovanie materinského jazyka a tri hodiny pre vyučovanie prvého cudzieho jazyka. V Školskom vzdelávacom programe pre 1. stupeň "Moderne a hravo v našej škole" B sme dvanásť voliteľných hodín vyčlenili pre predmet slovenský jazyk a literatúra. V oboch ŠkVP učíme v 3. a v 4. ročníku po deväť hodín v týždni slovenský jazyk a literatúru. Základným cieľom navýšenia časovej dotácie v 4. ročníku je venovať pozornosť čítaniu s porozumením a využitiu IKT pri vyučovaní jazykov.

S vybranými slovami sa po prvýkrát stretávajú žiaci v 3. ročníku v tematickom celku Zvuková stránka jazyka a pravopis. Učivo o vybraných slovách nadväzuje na triedenie spoluhlások a deťom vysvetľujeme, že vybrané slová sú tie domáce slová, v ktorých sa v koreni slov po obojakých spoluhláskach píše y/ý. V 4. ročníku upevníme rady jednotlivých vybraných slov prebraté v 3. ročníku a rozšírime ich o ďalšie vybrané slová. Pravopisu vybraných slov venujeme zvýšenú pozornosť. Tretinu z celkovej časovej dotácie venujeme v jazykovej zložke výučbe pravopisu i/í; y/ý po obojakých spoluhláskach.

Poznatky o vybraných slovách rozšírime aj o rozoznávanie protikladov zvukovo rovnakých a zvukovo podobných slov (napr. my – mi, mýli – milý, mykať – mihať) a rozširujeme si aj pravopisné zručnosti v písaní geografických názvov.

4.1 Motivačná časť vyučovacej hodiny

Aby bola práca žiaka na vyučovacej hodine úspešná a efektívna, musíme u žiaka vzbudiť záujem a chuť poznávať, učiť sa. Zárukou trvalejšieho udržania pozornosti žiakov je zvoliť si správnu motiváciu. Správna motivácia je polovica úspechu. V tejto časti našej OPS uvádzame niekoľko námetov interaktívnych cvičení vytvorených v programe Hot Potatoes pre rad vybraných slov po "p". Vhodné je zaradiť ich do tejto časti vyučovacej hodiny, pretože nie sú časovo náročné a žiaci s nimi radi pracujú.

Krížovka – interaktívne cvičenie vytvorené v programe Hot Potatoes – cvičenie JCross. Krížovka bez tajničky: <u>Krížovka</u>

<u>Úloha:</u> Uhádni, ktoré vybrané slovo po "p" ukrýva krížovka.

<u>*Ciel*</u>: Správne vyplniť krížovku bez tajničky. Podporovať samostatnosť pri práci s interaktívnou tabuľou a vzbudiť záujem o učenie sa.

<u>Postup</u>: Krížovka je bez tajničky a doplniť v nej bolo potrebné kľúče naprieč a kľúče dolu. Kliknutím na číslicu v tajničke sa nám nad tajničkou zobrazilo zadanie (napr. papuľa) a žiak vpísal do bieleho obdĺžnika vhodné vybrané slovo (synonymum - pysk). Po dopísaní odpovede sme klikli na tlačidlo "OK" a vybrané slovo sa prepísalo do krížovky. Ak sme potrebovali radu, klikli sme na obrázok žriebätka, ktoré nám postupne prezradilo prvé, druhé, tretie... písmeno správnej odpovede. Percento úspešnosti sa pri využití rady znižuje. Po vyplnení celej krížovky sme klikli na tlačidlo "Vyhodnoť!" a dozvedeli sme sa, na koľko percent sme boli pri vypĺňaní krížovky úspešní.

<u>*Reflexia:*</u> Krížovky sú v motivačnej časti hodiny veľmi obľúbeným a časovo nenáročným interaktívnym cvičením. Pri tejto krížovke žiakov prekvapilo, keď sa im po kliknutí na číslicu 1 zobrazili dva kľúče naraz - kľúč naprieč aj kľúč dolu (Obrázok 1). Tento jav nastáva v prípade, ak sa číslica nachádza v ľavom hornom rohu krížovky. Po vysvetlení už žiaci pri kliknutí na číslicu 2 nezaváhali. Žiaci sa pri vypĺňaní krížovky vždy zdráhali využiť pomocné tlačidlá (tlačidlo Kopýtka), pretože vedeli, že percento úspešnosti by sa znížilo.

Obrázok 1 – Zobrazenie dvoch kľúčov krížovky

Zdroj: súkromný archív Obrázok v cvičení: www. desmagiersworld.de

Motivačný text – interaktívne cvičenie – cvičenie WevSequiture vytvorené v programe TexToys3: <u>Kniha</u>

Je to v podstate druh Hot Potatoes založený na princípe segmentovania súvislého textu a následného spájania tohto textu v cvičení podľa logickej a textovej súdržnosti.

<u>Úloha:</u> Spoj úryvky viet do súvislého textu podľa logickej a textovej súdržnosti. Vyber z troch ponúkaných možností tú správnu.

<u>*Ciel*</u>: Správne vystavať motivačný text podľa časovej i logickej nadväznosti. Čítať s porozumením.

Postup: Pracovali sme s úryvkom motivačného textu Kniha:

"Je jedným z najväčších ľudských vynálezov. Kedysi sa knihy vytesávali do kamenných dosiek, neskôr sa ručne opisovali na papyrus, ktorý sa v Egypte získaval z vodnej rastliny, a na pergamen – zvieraciu kožu upravenú na písanie. Až oveľa neskôr sa začalo písať na papier." (Hirschnerová et al., 2008, s. 20)

Sami sme si zvolili segmentáciu textu pri tvorbe cvičenia. Žiak má vždy tri možnosti, ako ďalej pokračovať pri výstavbe textu. Kliknutím na nesprávnu časť textu sa v tlačidle objaví smejko bijúci sa po čele (Obrázok 2). Žiak má možnosť opravy, no percentuálne ohodnotenie sa znižuje. Nepracovali sme s celým motivačným textom, len s úryvkom, pretože je to free verzia programu, ktorá má obmedzenia v počte celkovo zadávaných písmen do textu. Kliknutím na tlačidlo "Znova" sa text opäť rozhádže (úryvky textu sú však inak pomiešané) a správne ho vystavať môže prísť ďalší žiak.

Obrázok 2 – Spätná väzba pri nesprávnom výbere úryvku textu

Zdroj: súkromný archív Obrázok v cvičení: www. desmagiersworld.de

<u>*Reflexia:*</u> Keďže bol motivačný text náročnejší a žiaci by s pospájaním úryvkov viet do súvislého textu mali problém, alebo by to bolo časovo náročnejšie, prečítali sme si najprv celý text v učebnici. Vypísali sme si slová, ktorým žiaci nerozumeli a vysvetlili ich význam. Žiaci sa oboznámili s novými pojmami "papyrus" a "pergamen". Upozornili sme žiakov na to, že aj v slove papyrus sa píše po obojakej spoluhláske p ypsilon. Napriek tomu pri výstavbe súvislého textu v interaktívnom cvičení uspeli len prospechovo lepší žiaci, ktorým nerobí problém čítanie s porozumením. Na konci vyučovacej hodiny sme sa pri spätnej väzbe k motivačnému textu vrátili a pocit úspechu zažili aj žiaci so slabším prospechom.

Zoraďovacie cvičenie – interaktívne cvičenie vytvorené v programe Hot Potatoes – cvičenie JMix: <u>Vybrané slová po p</u>

Úloha: Rozmotaj vybrané slová do správneho poradia.

<u>Ciel'</u>: Usporiadať vybrané slová do správneho poradia.

<u>Postup</u>: Kliknutím na tlačidlo s vybraným slovom sa dané tlačidlo presunulo do horného radu. Žiakovi sme ponúkli v cvičení tlačidlo "Späť", ktoré vráti posledné zaradené slovo späť, tlačidlo "Reštartuj", ak by chcel začať odznova a tlačidlom "Poradím ti?" sme mu "našepkali", ktoré slovo nasleduje. Po zoradení všetkých slov kliknutím na tlačidlo "Vyhodnoť!" bola úspešnosť vypracovania cvičenia nielen percentuálne, ale aj slovne vyhodnotená.

<u>*Reflexia:*</u> Výborné interaktívne cvičenie, vďaka ktorému sme nenásilnou zábavnou formou naučili žiakov rad vybraných slov. Hravo sme si vždy v úvode vyučovacej hodiny zopakovali vybrané slová. Pri interaktívnej tabuli sa vystriedali viacerí žiaci. Veľkou výhodou tohto cvičenia bolo to, že pri reštartovaní sa pomiešalo poradie tlačidiel s vybranými slovami a k tabuli si mohol prísť precvičiť svoje vedomosti ďalší žiak. Tlačidlo "Poradím ti?" žiaci nechceli využiť, lebo by sa znížilo percentuálne hodnotenie. Veľkým motivačným prvkom bolo aj slovné hodnotenie a animovaný gif. Viac sa im páčil gif pri nesprávnej odpovedi. Žiakov sme sa snažili viesť k sebakontrole. Pred kliknutím na tlačidlo "Vyhodnoť" si celé cvičenie skontrolovali. Keďže sme cvičenie využívali na viacerých vyučovacích hodinách, obmieňali sme metódy aj formy práce. Súťažili sme v skupinách, o kráľa vybraných slov po "p" (ten, kto najrýchlejšie usporiada vybrané slová) a pod.

4.2 Expozičná časť vyučovacej hodiny

V expozičnej časti vyučovacej hodiny prebieha prvotné oboznamovanie sa žiakov s novým učivom. Pedagogickým majstrovstvom učiteľa je zvoliť adekvátne metódy práce. Interaktívne cvičenia a prezentácie v tejto časti vyučovacej hodiny využívame len obmedzene. Je na zvážení učiteľa, či použije pri výklade učiva aj interaktívne cvičenia, aby pozornosť žiakov zbytočne nerozptyľovali. Pri preberaní vybraných slov v 4. ročníku sa rad vybraných slov, s ktorým sa žiaci oboznámili už v 3. ročníku, rozširuje o nové vybrané slová aj zvukovo rovnaké a podobné dvojice slov. Kvôli lepšej názornosti využívame aj takéto interaktívne cvičenie.

Dvojice - interaktívne cvičenie vytvorené v programe Word: Dvojice

Interaktívne cvičenie môžeme v 4. ročníku využiť v expozičnej časti vyučovacej hodiny pri oboznamovaní žiakov s významami jednotlivých dvojíc zvukovo rovnako a podobne znejúcich slov vo všetkých radoch vybraných slov, ale aj pri upevňovaní a zhrnutí učiva. Pripravili sme interaktívne cvičenie s rozbaľovacími poľami formulára. V prvej časti cvičenia žiak vyberie správny význam daného slova (Obrázok 3), v druhej časti cvičenia doplní do daných viet vhodné slovo z rozbaleného poľa (Obrázok 4). V cvičeniach zostavených v programe Word nie je (na rozdiel od interaktívnych cvičení pripravených v programe Hot Potatoes, Excel, PowerPoint) vyhodnotená správnosť odpovedí. Cvičenie teda musí skontrolovať učiteľ sám.

Obrázok 3 - Tabuľka s dvojicami slov

Obrázok 4 – Vety s rozbaľovacím poľom

Zdroj: súkromný archív Obrázky v cvičení: www.beruska8.cz Úloha: Doplň do viet správne slovo podľa významu.

Ciel': Zostaviť vety so správnym významom.

<u>Postup</u>: Cvičenie sme využili na viacerých vyučovacích hodinách pri preberaní jednotlivých radov vybraných slov. Po prvotnom oboznámení žiakov s dvojicami zvukovo podobných a rovnakých slov pri vybraných slovách nám interaktívne cvičenie, v ktorom sme uvedené slová použili vo vete, pomohlo objasniť žiakom správny význam jednotlivých slov aj rozdiel medzi nimi. V každej vete chýbalo jedno slovo. Žiakovi sa kliknutím na farebný obdĺžnik rozbalilo pole formulára, z ktorého vybral vhodné chýbajúce slovo.

<u>*Reflexia:*</u> Interaktívne cvičenie sme využili pri prvotnom oboznamovaní žiakov s dvojicami zvukovo podobných a rovnakých slov kvôli lepšej názornosti. Prvú časť cvičenia sme vypracovali spoločne (význam niektorých slov žiaci poznali už z 3. ročníka – byť-biť; my-mi; pysk-pisk...). Pred dopĺňaním slov do viet žiaci vysvetlili výber a odôvodnili pravopis jednotlivých slov. Výhodou bolo to, že žiaci mali tabuľku so slovami a ich významom pred sebou. Nakoniec sme si vypracované cvičenie pozorne prečítali, skontrolovali a prepísali do zošitov.

4.3 Fixačná časť vyučovacej hodiny

Vo fixačnej časti vyučovacej hodiny je našou úlohou zopakovať a upevniť vedomosti žiakov, precvičiť prebraté učivo. Najviac interaktívnych cvičení a prezentácií využívame práve v tejto časti vyučovacej hodiny. Pri ich príprave sme dbali na pestrosť, atraktívnosť, a predovšetkým rôznorodosť úloh, aby sme žiakov zaujali. V tejto časti OPS vám predstavíme ukážky interaktívnych cvičení vhodných na precvičenie a upevnenie jednotlivých radov vybraných slov, ale aj súhrnné cvičenia, ktoré využívame pri záverečnom opakovaní na konci tematického celku Vybrané slová.

Ukrytý obraz – interaktívna prezentácia vytvorená v programe PowerPoint s ukrytým obrazom na pozadí: <u>Ukrytý obraz</u>

Hravým spôsobom upevníme a zopakujeme rad vybraných slov (ukážka – vybrané slová po r)

<u>Úloha:</u> Odkry obraz kliknutím na správne políčka. Kľúč: vybrané slová musia byť v správnom poradí.

<u>*Ciel*</u>: Odkryť obrázok na pozadí prezentácie. Upevniť a precvičiť rad vybraných slov pri odkrývaní utajeného obrazu. Podporovať samostatnosť pri práci s interaktívnou tabuľou.

<u>*Postup:*</u> Pod obdĺžniky s vybranými slovami sme na pozadie prezentácie ukryli obraz s vtipným komentárom. Ak žiak klikal na vybrané slová v správnom poradí, obraz sa mu postupne odkrýval. Ak sa pomýlil, obdĺžnik sčervenel (Obrázok 5) a žiak musel ďalej hľadať to správne vybrané slovo. Nakoniec bolo tajomstvo obrazu úspešne odhalené (Obrázok 6).

<u>Reflexia</u>: Prezentácie s ukrytými obrazmi si žiaci veľmi obľúbili. Už počas práce pri interaktívnej tabuli ostatní žiaci v laviciach hádali, čo sa ukrýva na pozadí prezentácie a netrpezlivo čakali, aký komentár sa nakoniec objaví. Vďaka tejto prezentácii sme sa nenásilnou hravou formou naučili rad vybraných slov. Žiaci boli zaujatí hrou a vôbec si neuvedomovali, že sa vlastne učia. Aby sme pri opakovanom využití prezentácie zvýšili napätie v triede i záujem žiakov, súťažili sme v skupinách (chlapci proti dievčatám), o kráľa

vybraných slov (kto najrýchlejšie odkryje obraz) a vymenili obrázok na pozadí (napr. za fotografie známych osobností, spolužiakov, z rôznych akcií školy...). To teda bola zábava!

	koryto		rýpať	ryha
bryndza	kryha	rým	trýzniť	rytier
úryvok	prýštiť	strýc	korytnačka	kryť
	Korytnica	ryk	rysavý	Torysa
rýdzi		ryšavý	ryža	ittp://vtipy.netroof.eu

Obrázok 5 – Nesprávna odpoveď

Obrázok 6 – Úspešne odhalený obraz

Zdroj: súkromný archív Obrázok v prezentácii: http://vtipy.netroof.eu

Kopýtko – interaktívna prezentácia vytvorená v programe PowerPoint: Kopýtko

Pomocou tejto prezentácie upevníme a precvičíme pravopis slov s i/í - y/ý po obojakej spoluhláske "p". Na každej stránke je zobrazené jedno slovo s využitím grafém "y – ý – i – í" (napr. pýcha – pycha – picha – pícha).

Úloha: Označ gramaticky správne napísané slová s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske "p"

<u>*Ciel*</u>: Označiť všetky správne napísané slová s i/í; y/ý po obojakej spoluhláske "p". Podporovať samostatnosť pri využívaní IKT.

<u>Postup</u>: Na stránkach prezentácie sa postupne zobrazili štyri tvary toho istého slova. Ak žiak označil správny tvar slova, žriebätko Kopýtko natešene vstalo (Obrázok 7). Ak nesprávny, Kopýtko ostalo nešťastne ležať (Obrázok 8). Na konci prezentácie bolo hodnotenie. Žiak sa vrátil na začiatok prezentácie a spočítal, koľkokrát žriebätko Kopýtko vstalo. Kliknutím na tlačidlo označujúce daný počet sa mu zobrazila známka aj slovné hodnotenie (Obrázok 9).

Obrázok 7 – Správna odpoveď

Obrázok 8 – Nesprávna odpoveď

Zdroj: súkromný archív Obrázky v prezentácii: www. desmagiersworld.de <u>*Reflexia:*</u> Interaktívne prezentácie so záverečným hodnotením si žiaci obľúbili. Vo väčšine prezentácií sme využili aj slovné hodnotenie, ktoré žiakov vždy povzbudilo a motivovalo. Pri tejto prezentácii si žiaci upevnili a vďaka zrakovej stimulácii lepšie zapamätali pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske "p".

Obrázok 9 – Záverečné hodnotenie klasifikáciou aj slovne

Zdroj: súkromný archív Obrázky v prezentácii: www.desmagiersworld.de

Balóny – aj táto interaktívna prezentácia je vytvorená v aplikačnom programe PowerPoint na precvičenie pravopisu vybraných slov: <u>Balony</u>

Na prvej stránke sú na balónoch zobrazené slová s y/ý po obojakej spoluhláske "p", na druhej stránke s i/í a na tretej stránke sú zobrazené rovnako a podobne znejúce dvojice slov.

Úloha: Praskni balón, na ktorom je nesprávne napísané slovo.

Ciel': Označiť nesprávne napísané slová.

<u>Postup</u>: Na každej stránke sa zobrazili balóny, na ktorých boli napísané slová. Ak žiaci klikli na balón s nesprávne napísaným slovom, balón praskol (balón mizol so zvukovým efektom). Ak klikli na balón so správne napísaným slovom, balón sa stratil, ale objavil sa červeným písmom napísaný správny tvar slova (Obrázok 10). Na konci prezentácie žiak spočítal všetky balóny a oboznámil sa s celkovým hodnotením.

Obrázok 10 - Nesprávna odpoveď

Zdroj: súkromný archív

<u>*Reflexia:*</u> Žiaci zvládli úlohu bez väčších problémov. Upútal ich zvukový efekt a bolo im ľúto, že prezentácia pozostáva len z troch snímok. Keďže prezentácia nie je časovo náročná, môžeme ju zaradiť aj do motivačnej časti vyučovacej hodiny.

Dumbo – interaktívne cvičenie, ktoré môžeme využiť pri frontálnej práci s interaktívnou tabuľou aj pri samostatnej práci s počítačom, vytvorené v aplikačnom programe Excel: Dumbo

<u>Úloha:</u> Urči, ktoré slovo je alebo nie je napísané správne

<u>Ciel</u>: Správne vyplniť tabuľky podľa zadania. Viesť žiakov k sebakontrole.

<u>Postup</u>: Cvičenie je pripravené v dvoch tabuľkách, ktoré pozostávajú z troch stĺpcov a desiatich riadkov. V prvej tabuľke sú v prvom riadku vpísané slová s i/í, v druhej slová s y/ý po obojakej spoluhláske p. Veľkou výhodou je spätná väzba, vyhodnotenie cvičenia. Ak bolo slovo napísané správne, žiak vpísal číslicu "1" do zeleného stĺpca, ak nesprávne, vpísal "1" do ružového stĺpca. Pri práci s týmto cvičením získal okamžitú spätnú väzbu svojej odpovede. Keď odpovedal správne, objavil sa zelený krúžok (Obrázok 11), ak nesprávne, bunka ostala nezmenená.

<u>*Reflexia:*</u> Cvičenie sme využili pri samostatnej práci s počítačom v počítačovej učebni. Pred vypracovaním cvičenia sme si ústne zdôvodnili pravopis jednotlivých slov a potom sme cvičenie samostatne vypracovali. Pozorne sme sledovali samostatnú prácu žiakov. Keď žiak označil slovo nesprávne, vyzvali sme ho, aby vysvetlil, prečo je dané slovo správne – nesprávne zapísané. V závere sme využili cvičenie aj pri tvorení viet. Skupina chlapcov tvorila vety so správne napísanými slovami, skupina dievčat s nesprávne napísanými slovami.

Ak by sme chceli využiť cvičenie pri práci s interaktívnou tabuľou, museli by sme oboznámiť žiakov s využitím klávesnice na interaktívnej tabuli.

X	Paer	lör. Jana Hu	meniková Pos	omôž l právne	Dumbovi n - označ "1	ozhodnúť, ktoré	slová sú
	<u>u</u>			nybne	- označ "1	" v ružovom poli	I Trivet
pirát	Ø 1		pytačky	Ø 1			
pištoľ	Ø1		pyvnica		1		
pištek		⊘ 1	pýr	@ 1			HC
pírit' sa		⊘1	pynka		③ 1		
pitač		⊘ 1	pyramída	Ø1			a "
pichliač	⊗ 1		pyškóta		31		
písomka	⊘ 1		pýcha	01			
pikola	ø1		pykať'	Ø 1		(and	313
pícha		⊘ 1	pyjavica		📀 1		00
pitliak		⊘1	pyrueta		⊘ 1	Section 1	

Obrázok 11 – Správne vyplnené tabuľky

Zdroj: súkromný archív Obrázok v cvičení: www.fanpop.com **Zvonilka** – interaktívne cvičenie vytvorené v programe Hot Potatoes – cvičenie JCloze: Zvonilka

Keď sme so žiakmi precvičili a uplatnili pravopis vybraných aj príbuzných slov v izolovaných slovách a slovných spojeniach, v tomto interaktívnom cvičení použijeme vybrané slová vo vetách:

"Čertík zaklopal Zlá ježibaba musela princezná sa zbavila svojej Červená čiapočka sa na cestu k starej mame. museli uhádnuť tri hádanky. Plazivý a tŕnie pokryli celé kráľovstvo. Maruška nenosila šaty." (Hirková et al., s. 23)

<u>Úloha:</u> Doplň do viet vybrané alebo príbuzné slová v správnom tvare

<u>*Ciel*</u>: Správne zostaviť pravopisné cvičenie s využitím vybraných a príbuzných slov po obojakej spoluhláske "p". Rozvíjať jazykový prejav a IKT zručnosti. Čítať s porozumením.

<u>Postup</u>: Cvičením žiakov sprevádzala obľúbená rozprávková postavička – víla Zvonilka. Ich úlohou bolo prečítať si vety v cvičení s porozumením a doplniť do tzv. dier slová, ktoré vo vetách chýbali. Žiak kliknutím na roletku rozbalil pole s ponukou slov a postupne podľa významu a v správnom tvare dopĺňal do viet chýbajúce slová. Po vypracovaní celého cvičenia si text pozorne prečítal a správnosť vypracovania cvičenia skontroloval kliknutím na tlačidlo "Máš to správne?" Správne doplnené slová boli zaradené do textu hrubým písmom. Nesprávne doplnené slová sa v texte nezobrazili (ostali biele obdĺžniky) a Zvonilka žiaka upozornila: "Niektoré slová si poplietol. Môžeš urobiť opravu." (Obrázok 12) Žiak sa teda mohol k cvičeniu opäť vrátiť a opraviť ho. Percentuálne ohodnotenie sa však znížilo.

Obrázok 12 - Vyhodnotenie cvičenia s nesprávnymi odpoveďami

Zdroj: súkromný archív Obrázok v cvičení: www.fanpop.com <u>*Reflexia:*</u> S interaktívnym cvičením sme pracovali v počítačovej učebni. Každý žiak si vyhľadal cvičenie na webovej stránke. V krátkom motivačnom rozhovore sme sa porozprávali o obľúbených rozprávkach i rozprávkových bytostiach, ku ktorým určite patrí aj Zvonilka. Samostatná práca s cvičením trvala časovo dlhšie, žiaci si pozorne s porozumením čítali jednotlivé vety. Upozornili sme žiakov, že slová, ktoré sú v ponuke zapísané veľkým písmenom, musia byť na začiatku vety. Tieto slová si žiaci doplnili do cvičenia ako prvé. Keď cvičenie pozorne čítali, chybu neurobili, pretože slová v danom tvare (rode, páde – neurčitku, čase) boli v ponuke jednoznačne zobrazené. Vďaka tomu, že cvičenie pozostávalo len zo siedmich viet s ôsmimi chýbajúcimi slovami, úspešní boli aj prospechovo slabší žiaci.

Jesenné listy – interaktívna prezentácia vytvorená v programe PowerPoint: Jesenné listy

V prezentácii je spracovaný súvislý text:

"Pytliak sa pyšne rozhliadal po lese. Nikoho sa nepýtal, či je pytliactvo dovolené. Pílkou si odpílil kolík na dobitie zveri. Vidí, ako pyskami hryzú rôzne bylinky. Pomáhajú si kopýtkami. Jeleň sa pýši krásnymi parohami. Pytliak sa v duchu pýta, koľko za tú prepychovú nádheru zapýta od kupcov. Je po nich nebývalý dopyt. Ani sa pri tej myšlienke nezapýri. Iste bude pykať za tento úmysel." (Hirková et al., s. 20)

Text je rozdelený na štyri stránky (na každej stránke sú zobrazené 2 - 3 vety na zaoblených obdĺžnikoch). Žiakov vedieme k čítaniu s porozumením a všímaniu si a posúdeniu pravopisu vybraný a príbuzných slov.

<u>Úloha</u>: Označ vetu, v ktorej je slovo s i/í alebo y/ý po obojakej spoluhláske p nesprávne napísané

Ciel: Označiť v texte nesprávne napísané vety. Ochrana prírody. Pykanie za pytliactvo.

<u>Postup</u>: Úlohou žiaka bolo prečítať si text s porozumením a kliknutím označiť vetu, v ktorej je slovo s i/í alebo y/ý po obojakej spoluhláske p nesprávne napísané. Každú vetu nahlas prečítal, vyhľadal slová s i/í a y/ý po p a odôvodnil pravopis. Kliknutím označil nesprávne napísanú vetu. Ak určil správne, priletel žltý lístok, ak nesprávne, červený. Potom prišlo tlačidlo "Pokračuj", ktoré nám umožnilo prejsť na ďalšiu snímku. Prezentácia skončila hodnotením. Žiak sa vrátil na začiatok prezentácie a spočítal všetky červené lístočky. Klikol na tlačidlo označujúce počet získaných červených listov a oboznámil sa s celkovým hodnotením.

<u>*Reflexia:*</u> S cvičením sme pracovali pri interaktívnej tabuli v triede dvakrát. Prečo dvakrát? Prvýkrát sme pripravili prezentáciu s pravopisnou chybou vždy len v jednej vete na každej stránke prezentácie. Tento náš zámer deti ihneď odhalili, a keď sa po kliknutí na nesprávne napísanú vetu objavil žltý lístok, ďalšie vety už nečítali. Preto sme prezentáciu "opravili" a na jednotlivých stránkach prezentácie napísali s pravopisnými chybami aj dve vety. To bolo prekvapenie! A deti pozorne čítali.

Takmer všetky interaktívne prezentácie pripravujeme pre deti so spätnou väzbou - záverečným hodnotením, na ktoré sa vždy tešia.

V zoologickej záhrade – interaktívne cvičenie typu "Nájdi chyby" – Find-it vytvorené v programe Hot Potatoes: <u>V zoologickej záhrade</u>

Interaktívne cvičenie je vhodné na precvičenie a upevnenie pravopisu pri cvičných diktátoch. Výhodou je percentuálne vyhodnotenie cvičenia.

"Opica v ZOO pyšne zdvihla hlavu a našpúlila pyštek. Hlasno zapískala ako na píšťalke. Piskot sa rozľahol doďaleka. Emil jej hodil piškótku. Opice vyzerali ako z filmu o pirátoch, ktorí kopijami zbíjali u domorodcov. Ich kapitán bol veľký pijan. Pivo a víno v ňom mizlo ako v bystrom potoku. Pitím si podlomil svoje zdravie. Otroci na ich lodi si pilníkom prepílili okovy. Pri nemilosrdnej bitke ich oslobodil admirál." (Hirková et al., s. 21 - 22)

Úloha: Vyhľadaj v texte chybne napísané slová

Ciel: Určiť desať chybne napísaných slov v ucelenom texte.

<u>*Postup:*</u> Žiak čítal text s porozumením a hľadal v ňom chybne napísané slová. Kliknutím na ne sa pravopis slov opravil. Ak žiak označil správne napísané slovo, smejko ho napomenul a percento úspešnosti v záverečnom vyhodnotení cvičenia sa znížilo.

Takéto cvičenia sme veľmi radi využívali pri cvičných diktátoch. Používali sme ich viacerými spôsobmi:

1. Výberový diktát - žiaci sa najprv snažili z textu vybrať a do zošitov bez chyby prepísať len tie slová, ktoré boli v texte chybne napísané. Nakoniec sme si pomocou interaktívnej tabule skontrolovali, či našli v cvičení všetky chyby.

2. Komentovaný diktát - jeden žiak pri tabuli komentoval pravopis, ostatní písali diktát do svojich zošitov. Keďže máme v triede na jednej stene keramickú tabuľu, na druhej stene interaktívnu, môžu žiaci sedieť aj chrbtom k interaktívnej tabuli.

3. Zrakový diktát – pred napísaním diktátu sme si cvičenie prečítali, opravili, okomentovali pravopis a nakoniec ho vypli a napísali do zošitov.

4. Vysvetľovací diktát – tento diktát sme vždy zaradili na konci nácviku pravopisu vybraných slov. Žiaci sa snažili z interaktívnej tabule bezchybne prepísať celý diktát. Po napísaní cvičenia sme urobili rozbor textu a vypracovanie cvičenia na interaktívnej tabuli.

<u>*Reflexia:*</u> Takéto cvičenie môžeme využiť pri frontálnej a samostatnej práci s interaktívnou tabuľou, ale aj pri samostatnej práci na počítači v počítačovej učebni. My sme ho napísali ako prípravný diktát. Jeden deň sme s týmto cvičením pracovali v triede pri interaktívnej tabuli, odôvodnili sme pravopis, našli chybne napísané slová, napísali celé cvičenie do školských zošitov. Na druhý deň sme ho vypracovali v počítačovej učebni pri samostatnej práci s počítačom.

Pytačky – interaktívne cvičenie vytvorené v programe Hot Potatoes s vložením čítacieho textu: <u>Pytačky</u>

V cvičení je spracovaný text so známou postavičkou vrabčiaka Čima spisovateľky Ľudmily Podjavorinskej z knihy Čin Čin. Čítací text sa zobrazuje na ľavej strane cvičenia (veta s chýbajúcim slovom) a na pravej strane sú štyri možnosti - slová, z ktorých si žiak môže vybrať (Obrázok 13). "Čimo sa vybral na pytačky. Šiel pýtať Činku za ženu. Tá sa zapýrila od hanby. Potom nežili v žiadnom prepychu. Nemohli sa pýšiť pekným príbytkom. Čimo lapil mušku, no zjedol ju sám. Činka bola hladná a trápila sa. Čimo pykal za svoj čin." (Hirková et al., s. 21)

Obrázok 13 - Hot Potatoes cvičenie s vložením čítacieho textu

Zdroj: súkromný archív Obrázok v cvičení: www.martinus.sk

Úloha: Vyber zo štvorice slov slovo, ktoré chýba vo vete

<u>Ciel</u>: Vystavať text na základe logickej súvislosti. Precvičiť čítanie s porozumením.

<u>Postup</u>: Interaktívne cvičenie bolo zostavené z ôsmich viet. Žiak čítal s porozumením a podľa logickej súvislosti vybral jedno z ponúkaných slov. Pokiaľ vybral správne slovo, zobrazilo sa tlačidlo s tlieskajúcim smejkom aj slovné hodnotenie "Správne!". Ak žiak vybral nesprávne slovo, smejko sa búchal po čele a žiakovi bola ponúkaná možnosť opraviť sa: "Nie, nie. Skús to ešte raz". Šípkami sa posunul na ďalšiu vetu. Aj toto Hot Potatoes cvičenie je percentuálne vyhodnotené.

<u>*Reflexia:*</u> V školskej praxi sa vždy potvrdzuje to, že aj napriek tomu, že žiaci dokonale ovládajú pravopis jednotlivých vybraných slov, pri použití vybraných slov v textoch, diktátoch a rôznych cvičenia, robia pravopisné chyby. Prípravou takýchto cvičení sme sa snažili precvičiť používanie vybraných slov v rôznych literárnych textoch. Po doplnení všetkých slov sme si nakoniec vždy celý text prečítali. Tieto interaktívne cvičenia môžeme využiť pri práci s počítačom aj pri práci s interaktívnou tabuľou.

Vybrané slová – predvádzací zošit pripravený v programe ActivInspire na precvičenie a upevnenie pravopisu vybraných a príbuzných slov: <u>Vybrané slová</u>

<u>Úloha:</u> Úloha sa zobrazí na každej stránke zošita.

Ciel: Správne vypracovať predvádzací zošit

<u>*Postup:*</u> Predvádzací zošit pozostáva z deviatich stránok s rôznymi úlohami. Postup vypracovania jednotlivých úloh je popísaný v poznámkach, ktoré sa zobrazia kliknutím na obrázok knihy.

1. Úlohou žiakov je správne zatriediť štrnásť slov do oranžových stĺpcov podľa toho, ktorá samohláska v nich chýba – i/í alebo y/ý . Ak zatriedia správne, zobrazia sa v oranžovom stĺpci celé slová. Ak nesprávne, nezobrazí sa nič.

2. Žiaci z vyznačených oválov dopĺňajú do viet chýbajúce slová **byť – biť, my – mi; pysk – pisk; výr – vír** (Obrázok 14). Kým v 1. úlohe mali okamžitú spätnú väzbu, v tejto úlohe si správnosť vypracovania skontrolujú kliknutím na KONTROLA (Obrázok 15).

Obrázok 14 – Doplňovacie cvičenie

Doplň do viet chýbajúce slová	KONTROLA
Pes si poranil pysk .	pysk 🖗
Začul si ten ostrý pisk ?	pisk
Vzdušný vír rozfúkal lístie.	vír
Na strome sedel výr skalný.	výr
Hodiny prestali biť .	biť
Chlapci, prestaňte sa biť !	biť
Aj my radi čítame.	my
Podáš mi tú knihu?	mi
pysk pi	sk
byť bi	iť 🚽

Zdroj: súkromný archív

3. Na ploche sú dva kontajnery – SPRÁVNE – NESPRÁVNE. Žiaci presúvajú slová do týchto kontajnerov podľa toho, či sú napísané správne alebo nesprávne. Ak žiak zatriedi zobrazené slovo správne – ostane v kontajneri. Ak nesprávne, vráti sa na svoje miesto.

4. Žiaci zvýrazňovačom vyznačia v texte Rybačka všetky príbuzné slová utvorené od slova ryba. Žiak klikne na ikonu zvýrazňovača, v paneli nástrojov si sám zvolí jeho farbu aj hrúbku a môže cvičenie vypracovať.

5. Na piatej stránke je obľúbené pexeso. Úlohou žiakov je nájsť dvojice: vybrané slovo + obrázok. Kliknutím na vybraný štvorček sa odkryje obrázok alebo vybrané slovo. Úspešný je ten, kto nájde k vybranému slovu správny obrázok.

6. Čo ukrýva truhlica? Truhlica ukrýva slová a úlohou žiakov je postupne ich povyberať a vložiť do správnej vety.

7. – 10. Slovo a jeho význam. Na týchto stránkach sa zobrazí žiakom žltooranžové koleso, v ktorom sú vpísané slová (žltá polovica) a ich významy (oranžová polovica). Úlohou žiakov je zelenou šípkou vybrať slovo a červenou mu priradiť správny význam.

11. Prešmyčky. Žiaci majú za úlohu presúvaním hlások zložiť päť vybraných slov. Výsledok si môžu skontrolovať potiahnutím za šípku (Obrázok 16).

12. Na poslednej stránke predvádzacieho zošita sú zobrazené tri vybrané slová. V žltom obdĺžniku – vybrané slovo **hrýzť**, v modrom **myš** a v červenom **sypať**. Farebné kruhy vedľa nich sú konektory. Žiaci si zvolia farbu podľa konektora a pospájajú vybrané slová so slovami, ktoré sú od nich utvorené. Aj na tejto stránke je kontrola správnosti vypracovania úlohy. Kliknutím na jabĺčko sa zobrazia príbuzné slová od slova hrýzť, kliknutím na myšku príbuzné slová od slova myš a kliknutím na presýpacie hodiny príbuzné slová od slova sypať (Obrázok 17).

Obrázok 16 – Prešmyčky s kontrolou

Zdroj: súkromný archív Obrázky v cvičení: www.beruska8.cz

<u>*Reflexia:*</u> S predvádzacím zošitom sme pracovali pri opakovaní tematického celku Vybrané slová pri interaktívnej tabuli.

1. Aby žiaci nepresúvali slová bez rozmýšľania, dohodli sme sa, že po narátaní do troch presunú slovo do vybraného oranžového stĺpca a potom odôvodnia pravopis. Po zatriedení všetkých slov sme ústne tvorili vety na niektoré z nich a súťažili v tom, kto vytvorí vetu, v ktorej použije z cvičenia čo najviac slov.

2. V druhej úlohe žiaci vždy zdôvodnili výber slova skôr, než ho vložili do vety. Pomýliť sa dali tým, že v žiadnej z viet nebolo použité slovo "byť". Nakoniec sme si všetky vety prepísali do zošita.

3. Pri kontajneroch sa postupne vystriedali všetci žiaci. Pokiaľ niekomu slovo z kontajnera vyskočilo, ostatní žiaci mu vysvetlili, prečo to slovo patrí do druhého kontajnera.

4. Pri práci s textom Rybačka si žiaci najprv vypísali do zošitov všetky príbuzné slová od slova **ryba**, potom sme ich spoločne zvýraznili na tabuli a porovnali si správnosť. Precvičili sme si aj prácu so zvýrazňovačom. Učiteľ vymenoval rôzne farby, žiaci ich museli vybrať na paneli nástrojov a použiť v cvičení.

5. Pexeso je medzi žiakmi veľmi obľúbené. Pre mladších žiakov je energizérom, preto ho v predvádzacích zošitoch často zaradzujeme uprostred zošita. Môžeme ho využiť viacerými spôsobmi - súťaž jednotlivcov (kto odkryje pexeso za čo najkratší čas) – túto súťaž zaradíme vtedy, keď pracujeme s predvádzacím zošitom na viacerých hodinách, súťaž vo dvojiciach i skupinách, zrakové pamäťové cvičenie (odkryjeme všetky políčka, potom ich zakryjeme a žiaci hľadajú dvojice) a pod.

6. Na tejto stránke zošita chýba obrázok knihy, pretože úloha je napísaná pod šípkou. Potiahnutím za šípku sa zobrazí. Žiaci bez problémov priložili interaktívne pero na truhlicu a postupne z nej povyberali slová a umiestnili ich do viet. Dôraz sme kládli na čítanie s porozumením. Najčastejšie chyby robili vo vete Had syčí a hus sipí.

7. – 10. Formou práce vo dvojiciach sme si precvičili významy rovnako a podobne znejúcich slov. Jeden z dvojice vybral slovo, druhý mu priradil význam. Potom si úlohy vymenili. Prvý vybral význam a druhý mu priradil slovo. Takto sa pri interaktívnej tabuli vystriedalo niekoľko dvojíc. Ak deti rady súťažia, môžeme súťažiť v skupinách. Kto sa pomýli – vypadne. Vyhráva tá skupina, v ktorej na konci súťaže ostatne viac hráčov.

11. Podobne ako s pexesom, aj s prešmyčkami sa deti rady zahrali. Zároveň sme si precvičili prácu s interaktívnym perom. Aby nebolo presúvanie hlások také náročné, pripravili sme cvičenie tak, aby sa kartičky s hláskami dali umiestniť celkom vpravo. Úspešní boli aj prospechovo slabší žiaci. Správnosť vypracovania cvičenia sme si overili potiahnutím šípky KONTROLA smerom dole.

12. Cieľom zopakovať vybrané a príbuzné slová bolo v poslednej úlohe predvádzacieho zošita. Ukázali sme žiakom aj to, ako pomocou konektora spojíme vybrané slovo so slovom, ktoré je od neho utvorené. Každý konektor bol tej istej farby, ako obdĺžnik s vybraným slovom. Žiaci si na paneli nástrojov zvolili správnu farbu konektora a potom pospájali vybrané slovo s príbuznými slovami. Nie každému žiakovi sa podarilo správne kliknúť na konektor. Niektorí potrebovali aj pomoc učiteľa. Nakoniec si v poznámke (obrázok knihy) prečítali, ako si správnosť vypracovania cvičenia môžu skontrolovať.

4.4 Diagnostická a klasifikačná časť vyučovacej hodiny

V tejto etape vyučovacieho procesu získame spätnú väzbu o rozsahu a kvalite zvládnutia prebratého učiva, kde sú ešte prípadné nedostatky, čo je potrebné precvičiť, upevniť. Klasifikácia je výsledkom hodnotiaceho procesu. Hodnotenie sme využívali pri interaktívnych cvičeniach aj vo fixačnej etape vyučovacieho procesu. Takéto hodnotenie plnilo nielen spätnú väzbu, ale bolo prevažne motivačným činiteľom a povzbudením do ďalšej práce. V tejto etape vyučovania hodnotíme žiakov klasifikačnými stupňami, slovným i percentuálnym hodnotením. Žiaci sú oboznámení s klasifikáciou:

100% - 90% - stupeň 1 89% - 75% - stupeň 2 74% - 50% - stupeň 3 49% - 30% - stupeň 4 29% - 0% - stupeň 5

Pri interaktívnych cvičeniach a prezentáciách sme využívali tieto formy preverovania vedomostí:

- 1. preverovanie vedomostí jednotlivca v triede pri interaktívnej tabuli
- 2. preverovanie vedomostí žiakov v počítačovej učebni pri počítačoch s pripojením na internet

Pri prvej forme preverovania vedomostí jeden žiak odpovedal a pracoval s interaktívnym cvičením pri interaktívnej tabuli, ostatní žiaci pracovali s pracovným listom v tlačenej podobe

v laviciach. Hodnotili sme len žiaka pri interaktívnej tabuli. Pracovné listy si žiaci opravili a ohodnotili sami, vzájomnou výmenou vo dvojiciach, alebo ich niektorým žiakom opravil učiteľ. Klasifikáciu tlačených pracovných listov sme využili ako motiváciu, povzbudenie do ďalšej práce.

Pri druhej forme preverovania vedomostí sme pracovali so žiakmi v počítačovej učebni. Žiaci dokázali vekuprimerane pracovať s počítačom, otvoriť si a vypracovať cvičenie. Cvičenia pripravené v programoch Hot Potatoes alebo Excel nám vyhodnotil počítač sám. Žiak získal okamžitú spätnú väzbu i celkové hodnotenie.

Vybrané slová – testovacie interaktívne cvičenie vytvorené v aplikačnom programe Excel: <u>Vybrané slová</u>

Podobné cvičenia sme využívali pri upevňovaní a precvičovaní vybraných slov (doplňovacie cvičenie), v ktorom boli naformátované bunky s meniacou sa farbou pri správne – nesprávnej odpovedi, hneď vedľa slova žiaci videli stĺpec s bodovým hodnotením (Obrázok 18) a na konci cvičenia tabuľku s celkovým vyhodnotením i klasifikáciou (Obrázok 19).

Stĺpec s bodovým hodnotením

Bunka s meniacou sa farbou pri nesprávnej odpovedi

Obrázok 19 - Tabuľka s vyhodnotením cvičenia

Zdroj: súkromný archív Obrázky v cvičení: www.beruska8.cz Pri testovacom cvičení na rozdiel od doplňovacieho sme nenaformátovali bunky s meniacou sa farbou pri správnej – nesprávnej odpovedi a ukryli sme stĺpec s bodovým ohodnotením aj tabuľku s celkovým vyhodnotením cvičenia.

Úloha: Doplň do slov chýbajúce i/í alebo y/ý

Ciel: Správne vypracovať interaktívne cvičenie. Veriť vo vlastné sily a schopnosti.

<u>*Postup:*</u> Interaktívne cvičenie môže byť využité pri preverovaní vedomostí jednotlivca pri počítači v počítačovej učebni aj pri interaktívnej tabuli. Kým jeden žiak odpovedá pri tabuli, ostatní si cvičenie môžu vypracovať v pracovných listoch (Príloha 1).

<u>*Reflexia:*</u> Pomocou tohto interaktívneho cvičenia sme preverili vedomosti žiakov v počítačovej učebni formou samostatnej práce pri počítačoch. Cvičenie sme žiakom uložili do počítačov. Sami si ho vyhľadali a vypracovali. Ukryli sme nielen stĺpec s bodovaním, ale aj tabuľku s celkovým vyhodnotením, aby si nemohli svoje odpovede skontrolovať. Vyzvali sme niektorých žiakov, aby sa sami ohodnotili. Nakoniec sme odkryli stĺpce s bodovaním aj tabuľku s vyhodnotením a porovnali dosiahnuté výsledky so sebahodnotením žiaka. Spoločne sme si odôvodnili správnosť odpovedí.

Vybrané slovíčka – interaktívne cvičenie vytvorené v programe Word: Vybrané slovíčka

Tento typ interaktívneho cvičenia ponúka tri možnosti odpovedí – textové pole formulára, zaškrtávacie pole formulára a rozbaľovacie pole formulára. Nevýhodou takéhoto hodnotenia vedomostí na rozdiel od cvičení pripravených v programoch Excel a Hot Potatoes je to, že správnosť odpovedí musí vyhodnotiť učiteľ sám.

<u>Úloha:</u> Vypracuj pravopisné cvičenie vytvorené v programe Word. Odošli vypracované cvičenie pomocou e-mailu učiteľovi na ohodnotenie

<u>*Cieľ:*</u> Správne vypracovať pravopisné cvičenie. Vyhľadať interaktívne cvičenie na webovej stránke www.ucmehrou.wbl.sk, využívať elektronickú poštu – e-mail. Veriť vo vlastné sily a schopnosti. Poznať výhody a nevýhody využitia internetu, nebezpečenstvá i úskalia virtuálneho sveta.

<u>Postup</u>: Interaktívne cvičenie "Vybrané slovíčka" môžeme využiť pri preverovaní pravopisných návykov vybraných slov v počítačovej učebni aj pri interaktívnej tabuli. Keďže musí učiteľ cvičenie skontrolovať sám, odošlú mu žiaci vypracované cvičenie na kontrolu prostredníctvom elektronickej pošty – e-mailu. Preto musia mať žiaci založené vlastné poštové schránky na niektorom verejnom poštovom serveri. Pripravené sú tri úlohy. V prvej úlohe majú žiaci pomocou rozbaľovacieho poľa doplniť v slovách chýbajúce i/í; y/ý po obojakých spoluhláskach, v druhej úlohe zaškrtnúť nesprávne napísané slová a v tretej úlohe dopísať do viet chýbajúce vybrané slová.

<u>*Reflexia:*</u> Interaktívne cvičenie sme využili pri preverovaní pravopisných návykov vybraných slov v počítačovej učebni. Pred testovaním si žiaci vyhľadali cvičenie na webovej stránke a uložili ho na pracovnú plochu. Toto sme urobili spoločne. Žiaci si samostatne cvičenie vypracovali a skontrolovali. Nakoniec si otvorili svoje e-mailové schránky a vypracované cvičenie z pracovnej plochy odoslali učiteľovi na ohodnotenie. Pri odosielaní vypracovaného cvičenia si žiaci navzájom pomohli. Ak sme chceli používať elektronickú poštu, museli sme

si na niektorom verejnom poštovom serveri založiť so žiakmi schránky elektronickej pošty. Každý štvrták si založil vlastnú poštovú schránku na www.centrum.sk na hodine informatickej výchovy.

Diagnostikovať môžeme aj jednotlivcov pri interaktívnej tabuli. Kým jeden žiak odpovedá pri tabuli, ostatní si cvičenie vypracujú v pracovných listoch (Príloha 2). Nakoniec si skontrolujeme správnosť vypracovania cvičenia, navzájom porovnáme, spočítame získané body a ohodnotíme.

Interaktívne cvičenie môžeme využiť aj pri precvičovaní a upevňovaní vedomostí vo fixačnej časti vyučovacej hodiny formou frontálnej práce pri interaktívnej tabuli alebo formou samostatnej práce pri práci s počítačmi v počítačovej učebni. Pri takomto využití cvičenia ponúkneme žiakom v rozbaľovacom poli KONTROLA správne odpovede.

Vybrané slová s Garfieldom – interaktívna prezentácia vytvorená v programe PowerPoint na diagnostikovanie úrovne dosiahnutých vedomostí: <u>Vybrané slová s Garfieldom</u>

Žiak vyberá z dvoch tvarov toho istého slova ten, ktorý je napísaný správne.

<u>Úloha:</u> Klikni na správne napísané slovo

<u>*Ciel*</u>: Preveriť dosiahnuté vedomosti pomocou interaktívnej prezentácie. Podporovať samostatnosť pri práci s interaktívnou tabuľou.

<u>Postup</u>: Pri tomto preverovaní vedomostí sme využili prvú formu – preverovanie vedomostí pri interaktívnej tabuli. Jeden žiak odpovedal pri tabuli, ostatní žiaci pracovali s testom v tlačenej podobe v laviciach (Príloha 3). Žiakovi sa vždy zobrazili dva tvary slova a kliknutím na jeden z nich mal označiť správne napísaný tvar. Ak určil správne, získal jeden bod a smejko mu zatlieskal. Za označenie nesprávneho tvaru bod nezískal a smejko sa bil po čele. Po vypracovaní celej prezentácie sa žiak vrátil na jej začiatok a spočítal získané body. Nakoniec sa pri hodnotení kliknutím na tlačidlo označujúce súčet získaných bodov oboznámil s klasifikáciou i slovným hodnotením.

<u>*Reflexia:*</u> Túto formu preverovania vedomostí majú žiaci najradšej. Interaktívna prezentácia je dynamická, graficky atraktívna. Žiak získal okamžitú spätnú väzbu pri odpovedi. Na konci prezentácie sa šípkou vrátil na jej začiatok a spočítal získané body.

Ak sa žiak pokúsil svoju odpoveď opätovným kliknutím "rýchlo opraviť" na správnu, bodová hodnota sa neprepísala, smejko bijúci sa po čele prekryl tlieskajúceho smejka. Podvádzať sa neoplatilo.

Takto pripravenú prezentáciu môžeme využiť vo fixačnej časti vyučovacej hodiny pri interaktívnej tabuli aj pri samostatnej práci s počítačom v počítačovej učebni.

Kvíz – interaktívne cvičenie vytvorené v programe Hot Potatoes – cvičenie JQuiz: <u>Kvíz</u>

Veľkou výhodou tohto interaktívneho kvízu je záverečné percentuálne vyhodnotenie. JQuiz umožňuje pri tvorbe cvičení použiť štyri typy zadania:

- 1. Výber odpovede úlohy s výberom odpovede z viacerých možností
- 2. Krátka odpoveď úlohy s krátkymi odpoveď ami na otázky
- 3. Hybrid kombinované odpovede

4. Viac správnych odpovedí – úlohy s viacerými správnymi odpoveď ami

<u>Úloha:</u> Vypracuj pätnásť otázok o vybraných slovách. Čítaj s porozumením!

<u>*Ciel*</u>: Preveriť nadobudnuté vedomosti pomocou interaktívneho kvízu. Vekuprimerane pracovať s počítačom, vedieť samostatne pracovať s interaktívnym testom. Viesť žiakov k sebakontrole. Čítať s porozumením.

<u>*Postup:*</u> Pri tomto interaktívnom cvičení sme využili druhú formu preverovania vedomostí v počítačovej učebni. Kvíz pozostával z pätnástich otázok, ktoré sa mohli zobraziť naraz kliknutím na tlačidlo "Ukáž, prosím, všetky otázky", alebo sa zobrazila vždy len jedna otázka kliknutím na tlačidlo "Ukáž, prosím, otázky po jednej". Vypracovaniu kvízu sme venovali približne štyridsať minút. Žiakov sme viedli k čítaniu s porozumením. V pripravenom kvíze sme využili tri typy zadania – výber odpovede, krátka odpoveď a viac správnych odpovedí. Po odpovedi na poslednú otázku sa žiakovi zobrazila veta "Máš vypracovaný celý test" aj percentuálne vyhodnotenie testu. Žiakov sme klasifikovali známkou podľa výšky dosiahnutého percentuálneho ohodnotenia.

JQuiz cvičenia sú nastavené tak, že pri každom novom načítaní cvičenia sa zmení poradie otázok aj poradie ponúkaných odpovedí v jednotlivých otázkach.

<u>*Reflexia:*</u> Pri tomto preverovaní vedomostí dosiahli žiaci najhorší priemer i najnižšie percento úspešnosti v porovnaní s predošlými cvičeniami. Využili sme preverovanie vedomostí pri práci s počítačom v počítačovej učebni. Poniektorí žiaci ukončili prácu s kvízom za desať minút. Podcenili čítanie s porozumením i sebakontrolu. Tak sme pustili kvíz znova, aby si pozornejšie s porozumením prečítali jednotlivé otázky a pouvažovali nad správnymi odpoveďami.

Kvíz môžeme na vyučovacej hodine použiť aj v tlačenej podobe (Príloha 4).

ZÁVER

"Informačné a komunikačné technológie patria do rúk deťom, pretože im poskytujú jedinečné príležitosti pre nové, aktuálne a atraktívne učenia sa, príležitosti pre skúmanie, komunikáciu a objavovanie veľkých myšlienok." (Brestenská et al., 2009, s. 47)

Atraktívne učenie sa vybraných slov môžeme sprostredkovať našim žiakom prostredníctvom interaktívnych cvičení, prezentácií a testov, ktoré môžeme nájsť na internete (virtuálna knižnica, stránky učiteľov...), ale môžeme si ich pripraviť aj sami. V súčasnosti už poznáme pestrú paletu programov, ktoré nám to umožňujú. Tieto cvičenia sú dynamické, graficky príťažlivé, motivujúce žiaka k učeniu sa. Väčšina z nich poskytuje žiakom okamžitú spätnú väzbu a učiteľovi uľahčuje prácu pri hodnotení správnosti vypracovania cvičenia.

Cieľom tejto OPS bolo predložiť námety rôznych interaktívnych cvičení a prezentácií na spestrenie vyučovacích hodín slovenského jazyka a literatúry a ich využitie v rôznych etapách vyučovacieho procesu. Výberom vhodných metód, foriem práce so žiakmi a učebných pomôcok môžeme pripraviť vyučovaciu hodinu tak, aby žiak nebol len pasívnym poslucháčom, ale aby bol pozorný, aktívne sa zapájal do priebehu vyučovacej hodiny, so záujmom riešil predložené úlohy a dokázal vybrané slová použiť aj pri tvorení vlastných textov. Zvýšil sa záujem a pozornosť žiakov o vyučovanie vybraných slov, dianie na vyučovacej hodine. Žiaci bez problémov zvládli základnú obsluhu interaktívnej tabule i prácu s počítačom a internetom. Niektorým štvrtákom sa nedarilo poslať interaktívne cvičenie elektronickou poštou (e-mail s prílohou), no s pomocou učiteľa a ochotných spolužiakov to nakoniec zvládli všetci. Všetky interaktívne cvičenia a prezentácie, ktoré sme opísali v tejto práci, môžu žiaci využívať aj pri domácej príprave na vyučovanie, precvičenie a upevnenie pravopisu vybraných slov. Sprístupnené sú na webových stránkach: www.janah.wbl.sk a www.ucmehrou.wbl.sk.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

- 1. Brestenská, B. a i. 2009. Premena školy s využitím informačných a komunikačných technológií. Elfa, s.r.o. Košice. 2009. ISBN 978-80-8086-143-8
- Hirková, J. a i. Poradím si so slovenčinou 4. triedy ZŠ. Pierot, s.r.o. Praha 5. ISBN 978-80-7353-147-8
- Hirschnerová, Z., Sedláková, M., Kesselová, J. 2008. Slovenský jazyk pre 4. ročník základných škôl. Orbis Pictus Istropolitana, spol. s.r.o. Bratislava. 2008. ISBN 978-80-7158-862-7
- Mancová, M., Štefeková, K. 2011. Štátny vzdelávací program. Slovenský jazyk a literatúra – príloha ISCED 1. [online] Štátny pedagogický ústav. Bratislava. 2011. [2011-11-07]

Dostupné na internete: <u>http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/1stzs/isced1/vzdelavacie_oblasti/slovensky_j</u> <u>azyk_isced1.pdf</u>

 Palenčárová, J., Kesselová, J., Kupcová, J. 2003. Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo. Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, s.r.o. Bratislava. 2003. ISBN 80-10-00328-X

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Pracovný list **Vybrané slová** Príloha 2 Pracovný list **Vybrané slovíčka** Príloha 3 Pracovný list **Vybrané slová s Garfieldom** Príloha 4 Pracovný list **Kvíz**

dob _ vat'	dob _ jať
m _ ss	m _ s
m _ hat'	m _ kat'
m_li sa	m _ lý
m _ ska	m _ ška
p_cha	p_chá
dop _ t	dop _ t'
r_m	R _ m
kr _ štáľ	kr_štál

Maximálny počet bodov:	36
Dosiahnutý počet bodov:	
Percento úspešnosti:	
Známka	

r _zoto	r_ža
skr _ t'	skr _ ňa
s _ nka	od s _ nka
zo s _ ra	s_ra
s_ta	s_tá
s _ pí	s_čí
z _ vat'	naz _ vat'
v _ kat'	v _ tať
odb _ t	odb _ t'

Meno a priezvisko

Príloha 4 Pracovný list Kvíz

Obrázky: www.summer.blog.cz

1. Ktorá veta je napísaná <u>nesprávne</u>?

Keď mi napíšeš príklady, my ich hravo vypočítame.
My do kina prídeme, preto mi tie lístky, prosím, kúpte.
Keď mi pošlete pozvánku, my určite prídeme.
Vždy si my vravel, že mi to zvládneme.

Ktoré z nových vybraných slov po "b" vypadlo? BYVOL – DOBYŤ – BÝVALÝ – BYTČA – BYSTRICA

obývaný
obyčajný
zbytočný
bystrý

3. Ktorý rad slov je napísaný správne?

] rytier, rybár, korytár, strýc, trýzniteľ] mýtnik, Myjavčan, mydlár, Mychal, komynár] obivateľ, bitkár, dobitkár, dobivateľ, bilinkár] pilot, pirát, kapitán, pitliak, pijan

4. BYTOSŤ – BYTIE – BLAHOBYT – ŽIVOBYTIE Tieto slová sú príbuzné slová so slovom:

byt
dobývat
biť'
byť

5. Vybrané slová sú slová, v ktorých:

- sa po každej spoluhláske píše y/ý sa po obojakých spoluhláskach píše i/í sa po obojakých spoluhláskach píše y/ý
- sa po obojakých spoluhláskach nepíše y/ý

6. Človek zodpovedný za výber mýta sa nazýva:

7. Ktorá veta je napísaná správne?

- Neďaleko prepychovej vily vili vence víly. Neďaleko prepychovej víly vili vence vily. Neďaleko prepychovej vyly vili vence výly.
 - Neďaleko prepychovej vily vyli vence víly.

8. BIDLO je:

- bydlisko žŕdka v kuríne byt bývanie
- 9. Slová, ktoré sú utvorené od vybraných slov nazývame: (viac správnych odpovedí)

pôvodné slová príbuzné slová vyberané slová odvodené slová

10. Obojaké spoluhlásky sú:

- 🗌 Nevie udržať tajomstvo.
- 🗌 Je výrečný.
- Ubližuje rečou.
- Povedal, čo nechcel.

12. Ktoré zemepisné názvy sú <u>správne</u> napísané?

- 📃 Bytča, Mýto pod Ďumbierom, Myjava, Torysa
- 🔄 Rým, Vyhne, Vysoké Tatry, Korytnica
- Michalovce, Hriňová, Nosice, Levice, Bistrica
-] Sabinov, Bistré, Trebišov, Jupiter, Krupina
- 13. Pri chrípke sa cíti človek ako dobitý. Hus zasipela, keď začula sykot hada. Silný zápach síry vystrašil aj môjho syna Richarda. Neďaleko nášho bydla
 - sedeli sliepky na bidle. Kryštálový cukor sa rozpustil v krištáľovo čistej vode.

0

- Baníci dobývajú uhlie v podzemných baniach. Pišná princezná žila v prepychu.
- Žijú na Slovensku bizóny?

Koľko chýb je v texte?

2	3	1

14. MYS znamená:

- poplatok za používanie ciest a mostov
- výbežok pevniny do mora
-] nástroj na urovnávanie pôdy pred sejbou
- úzke hlboké údolie vedúce cez horský hrebeň

15. BYŤ znamená:

(viac správnych odpovedí)

______tĺcť _____ nachádzať sa _____ existovať ______udierať

Počet možných bodov	17
Počet získaných bodov	
Percento úspešnosti	
Známka	